Sisällysluettelo

1 Toiminta-ajatus ja tavoitteet 2
1.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen 2
1.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen 2
1.3 Eettisen kasvun tukeminen 2
1.4 Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen 3
2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet 3
3 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat 3
3.1 Toimintapaikat ja –tilat 3
3.2 Toiminta-aika 4
3.3 Toimintamaksu 4
3.4 Toiminnasta tiedottaminen, toimintaan hakeminen ja valintaperusteet 4
3.5 Lasten määrä ja toiminnan laajuus 5
3.6 Henkilöstö ja ohjaajien kelpoisuus 5
3.7 Ohjaajien rikostaustan selvittäminen 5
3.8 Kuljetusedut 5
3.9 Välipalan järjestäminen 5
3.10 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma 6
3.11 Vakuutukset 6
4 Toiminnan seuranta ja arviointi 6
5 Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku 6
5.1 Yhteistyö kotien kanssa 7
5.2 Yhteistyö koulun kanssa 7
5.3 Muut mahdolliset yhteistyötahot 7
5.4 Lasta koskevat henkilötiedot 7

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

1 Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011 määrittelee toiminnan yleisiksi tavoitteiksi kodin ja koulun kasvatustyön tukemisen sekä lapsen tunne-elämän kehityksen ja eettisen kasvun tukemisen.

1.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä. Koteja kannustetaan osallistumaan aktiivisesti yhteistyöhön kasvatuskumppanuudessa.

1.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lasten hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. On tärkeää, että lapsi kokee olevansa arvostettu ja hyväksytty. Lapset tarvitsevat myös ikätovereiden hyväksyntää ja tunteen ryhmään kuulumisesta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on sekä kasvuympäristöltään että ilmapiiriltään kiireetön ja turvallinen. Yhteiset säännöt ja rajat antavat lapselle kokemuksen turvallisuudesta ja välittämisestä.

1.3 Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Perusopetuksen opetussuunnitelmassa määritelty perusopetuksen arvopohja. Tarvittaessa koulu voi keskustella huoltajien kanssa kodin kasvatuksellisista painotuksista, pitäen toiminnan perustana perusopetuksen arvopohjaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toiselle
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

Toiminnassa tulee noudattaa koulun järjestyssääntöjä. Mikäli toiminnassa mukana oleva lapsi rikkoo sääntöjä toistuvasti, häneen voidaan soveltuvin osin soveltaa perusopetuslain 36 §:n määräyksiä.

1.4 Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen

Toimintaa toteutettaessa on tärkeää, että lapset tulevat kuulluksi ja voivat osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tärkeää on kaikkien lasten tasavertainen osallisuuden edistäminen. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa myös oppilaiden yksilölliset erot ja tarpeet otetaan huomioon. Tavoitteena on, että esimerkiksi lapsen syrjäytymistä aiheuttavat tekijät huomataan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta lapsen tukemiseen voidaan kiinnittää erityistä huomiota. Tukitoimiin kuuluu myös koulunkäynninohjaajien aktiivinen vuorovaikutus opettajien kanssa.

2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden (Opetushallitus, 2011) mukaan yksityiskohtaiset sisällöt määrittelee toiminnan järjestäjä ja toteuttaja. Sisältöihin vaikuttavat paikalliset olosuhteet ja kulttuuritekijät, eri vuodenajat ja muut käytännön mahdollisuudet, yhteistyö eri toimijoiden kanssa, ohjaajien omat vahvuudet sekä mahdolliset painotukset.

Aamu- ja iltapäivätoiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:
- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Koulun kerhotoimintaan ja taiteen perusopetukseen osallistuminen voi olla osa lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaa.

3 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat

3.1 Toimintapaikat ja –tilat

Lukuvuonna 2026-2027 aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään seuraavilla kouluilla:
- Keskuskoulu
- Rantalan koulu

Toimintapaikan perustamisen edellytyksenä on vähintään 7 lapsen osallistuminen toimintaan.

3.2 Toiminta-aika

Perusopetuslain 48 b §:n mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan joko 570 tuntia (3 tuntia/päivä) tai 760 tuntia (4 tuntia/päivä) työvuoden aikana. Toimintaa voidaan järjestää koulun työvuoden aikana arkipäivisin pääsääntöisesti kello 6.45 – 16.15 välisenä aikana.

Toimintapaikkakohtaiset toiminta-ajat määritellään ja päätetään syyslukukauden alussa. Toimintaa voidaan järjestää tarvittaessa sekä aamu- että iltapäivällä. Toimintaa järjestetään Lieksan kaupungin päättämässä laajuudessa. Koulujen loma-aikoina toimintaa ei järjestetä. Toimintapaikkakohtaiset toiminta-ajat ovat huoltajaa sitovia ja lapsi tulee hakea sovittuna aikana.

3.3 Toimintamaksu

Perusopetuslain 48 f §:n mukaan maksu voidaan periä jokaiselta lapsen toimintaan osallistumiskuukaudelta. Toimintaan osallistumisesta ei voida periä muita maksuja. Maksujen perinnässä on huomioitava, että kun:

- toimintaa on enintään 10 päivää/kuukausi, voidaan periä puolet maksusta
- lapsi ei osallistu sairauden takia toimintaan yli 10 päivää kuukaudessa, voidaan periä puolet maksusta
- lapsi ei osallistu sairauden takia toimintaan koko kalenterikuukautena, kunta ei peri maksua
- lapsi ei osallistu muusta syystä toimintaan koko kalenterikuukautena, kunta perii puolet maksusta

Eduskunta on hyväksynyt joulukuussa 2015 hallituksen esityksen asiakasmaksujen korotuksesta. 1.8.2016 alkaen kunnilla on oikeus periä maksuja seuraavasti:
3 tuntia/päivä (570 tuntia/vuosi) 120 euroa kuukaudessa, 4 tuntia/päivä (760 tuntia/vuosi) 160 euroa kuukaudessa. 760 tuntia ylittävältä ajalta voidaan periä kunnan määräämä maksu.

Lakimuutoksen mukaan maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä.

Lieksassa aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumisesta peritään maksuja seuraavasti (varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta 6.4.2016 § 33):

3 tuntia/päivä (570 tuntia /v) 66 euroa kuukaudessa
4 tuntia/päivä (760 tuntia/v) 88 euroa kuukaudessa

Lapsen poissaolojen osalta toimitaan perusopetuslain määräysten mukaisesti.

Maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä taloudellisin perustein päättää rehtori.

Kehitysvammalain nojalla toiminnassa mukana olevista oppilaista vastaa sosiaalitoimi.

3.4 Toiminnasta tiedottaminen, toimintaan hakeminen ja valintaperusteet

Perusopetuslain (1136, 19.12.2003) mukaan kunnan on ilmoitettava etukäteen järjestämispaikoista, alkamis- ja päättymisajankohdista sekä siitä, miten aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan.

Toimintaan hakemisesta tiedotetaan Lieksan lehdessä julkaistavalla ilmoituksella sekä kaupungin internet-sivuilla sekä Lieksan kaupungin facebook-sivuilla. Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan kirjallisesti tai sähköisellä lomakkeella. Päätös aamu- ja iltapäiväpaikan myöntämisestä tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Päätöksen tekee rehtori.

Toiminta on tarkoitettu ensisijaisesti 1.- ja 2.luokan oppilaille, joiden vanhemmat eivät voi olla vastaanottamassa lasta koulupäivän jälkeen (esim. ovat töissä tai opiskelevat). Toimintaan hakeviin lapsiin sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Ensisijaisena valintaperusteena käytetään hakemisjärjestystä.

Toiminta on tarkoitettu myös muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille. Heidän osaltaan oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta voidaan toteuttaa muun aamu- tai iltapäivätoiminnan yhteydessä, tai toiminta voidaan järjestää tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan myös omassa ryhmässä.

Myös esioppilaita sekä muiden kuin 1.–2. luokkien oppilaita voidaan ottaa ylijääville vapaille paikoille, edellytyksellä ettei siitä aiheudu lisäkustannuksia toiminnan järjestäjälle.

3.5 Lasten määrä ja toiminnan laajuus

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan Lieksan kaupungissa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille.

3.6 Henkilöstö ja ohjaajien kelpoisuus

Perusopetuslain (1136, 19.12.2003) mukaan toiminnassa pitää olla järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia. Ohjaajien kelpoisuudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Aamu- ja iltapäivätoimipaikkojen ohjaajat ovat Lieksan kaupungin palveluksessa olevia, riittävän pätevyyden omaavia koulunkäynninohjaajia. Jokaiseen aamu- ja iltapäivätoimintapaikkaan on määritelty vastuuohjaaja.

3.7 Ohjaajien rikostaustan selvittäminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa työskenteleviltä ohjaajilta pyydetään nähtäväksi ote rikosrekisteristä (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002 2 § 2 mom) samoin perustein kuin opetushenkilökunnalta.

3.8 Kuljetusedut

Niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on perusopetuslain 32 §: n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta, mikäli se ajoittuu koulukuljetusaikatauluihin. Erillistä kuljetusta aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuville ei järjestetä. Huoltaja voi halutessaan hakea oppilaalle aamu- ja iltapäivätoimintapaikkaa myös jostain toisesta koulusta. Tässä tapauksessa huoltaja huolehtii lapsensa kuljetuksesta itse.

3.9 Välipalan järjestäminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalle lapselle tarjotaan välipala. Välipalan tulee noudattaa kansallisia ravitsemussuosituksia ja ottaa huomioon ruokailuun liittyvät erityistarpeet. Toimintapaikan ohjaajat tilaavat välipalat Lieksan kaupungin ruokahuollosta. Epäsäännöllisesti toimintaan osallistuvan lapsen huoltajan tulee ilmoittaa lapsen osallistumisesta viimeistään edellisen viikon torstaiaamuna oman toimintapaikan ohjaajalle

välipalojen tilausta varten.

3.10 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Perusopetuslain (1136, 19.12.2003) mukaan toimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa noudatetaan kyseisen koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa.

3.11 Vakuutukset

Aip-toiminnassa olevat lapset ovat Lieksan kaupungin vakuutuksen piirissä.

4 Toiminnan seuranta ja arviointi

Perusopetuslain (1136, 19.12.2003) mukaan kunnan tulee arvioida antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin sekä julkistaa arvioinnin keskeiset tulokset.

Tilastokeskuksen tilastolomakkeella on perusopetustilaston yhteydessä 20.9. annettava tiedot:

- aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määristä (1. vuosiluokan, 2. vuosiluokan sekä 3.-9. luokkien perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille).

- ohjaustunneista lukukausittain yhteensä, josta eritellään perusopetuslain mukainen tuntimäärä (joko 3 tuntia/päivä tai 4/tuntia/päivä).

Tilastokeskusten toiminta- ja taloustilaston yhteydessä 30.4. annettavat tiedot:

- palkkausmenoista ja muista menoista
- maksutuloista ja muista tuloista.

Kausisuunnitelmat

- toimipaikkojen vastuuohjaajat tekevät kausisuunnitelmat syys- ja kevätlukukausille, jotka hyväksytään hyvinvointilautakunnassa

Lisäksi toimipaikkakohtaisesti:

- päiväkirjat, johon merkitään lapsen läsnäolo, tärkeimmät tapahtumat ja ongelmatilanteet.

Arviointi:

- lapsille, huoltajille ja ohjaajille tehtävät palautekyselyt
- osallistuminen Opetushallituksen tekemiin valtakunnallisiin laadun arviointeihin
- perusopetuksen laadun arvioinnin yhteydessä
- arvioinnin tuloksista tiedotetaan samoin kuin muusta perusopetuksen toiminnan arvioinnista

5 Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku

Perusopetuslain (1136, 19.12.2003) mukaan kunta vastaa siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään lain mukaisesti. Aamu- ja iltapäivätoimintaa hoidetaan hyvinvointilautakunnan alaisuudessa.

5.1 Yhteistyö kotien kanssa

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa (Opetushallitus, 2011) määritellään yhdeksi toiminnan tavoitteeksi kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen, mikä edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä.

Konkreettisina tapoina, joilla yhteistyötä kotien kanssa toteutetaan, voivat olla:

- tapaamiset ja säännölliset keskustelut
- yhteiset vanhempainillat koulun kanssa
- tutustumispäivät, pikkujoulut
- vanhemmille tiedottaminen
- palautekyselyt ym.

Huoltajan tulee huolehtia siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminnassa oleva lapsi osallistuu siihen ilmoitetun mukaisesti. Muutoksista tulee ilmoittaa oman toimipaikan ohjaajalle.
Lapsen äkillisestä poissaolosta tulee ilmoittaa viipymättä.

5.2 Yhteistyö koulun kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminnan on oltava koulun opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Toiminnassa on noudatettava rehtorin ohjeita ja määräyksiä.

5.3 Muut mahdolliset yhteistyötahot

Yhteistyötä tehdään sosiaalitoimen, nuorisotoimen ja liikuntatoimen kanssa. Yhteistyötä voidaan tehdä lisäksi seurakuntien, nuoriso-, liikunta- ja kulttuurijärjestöjen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

5.4 Lasta koskevat henkilötiedot

Toiminnassa on otettava huomioon perusopetuslain (628/1998) § 40 määräykset salassapidosta.